

Żyjmy dla dzieci! Friedrich Froebel

F. Froebel podkreślał jak ważną i istotną rolę w rozwoju dzieci pełni nauczyciel. **„Pedagog, nauczyciel powinien kierować jednostkę ku ogółowi, grupie, a grupę uczyć szacunku dla jednostki, i wcielić to w życie.”**¹ Nauczyciel freblowski według wskazówek M. Weryho i J. Strzemskiej powinien wykazywać się niezwykłą refleksją zarówno wobec siebie jak i dzieci – wychowanków. Kluczem do świadomego oddziaływania – jak piszą polskie freblanki - jest obserwacja trojakiego rodzaju:

- obserwacja siebie samego tak w czasie teraźniejszym, jak i w przeszłości, zwłaszcza zaś w możliwym dzieciństwie;
- obserwacja dziecka, dokładne oznaczenie jego siły, zdolności i wymagań względem niego;
- dokładne zbadanie środowiska i jego wpływu na wychowanka, zdiagnozowanie pozytywnych i negatywnych wpływów środowiska rodzinnego na dziecko.

Nauczyciel w edukacji freblowskiej musi wykazać się niezwykłym taktem, intuicją i znajomością swoich wychowanków. **Freblowski wychowawca ufa dzieciom i sobie samemu.** Zaprasza dzieci do współtworzenia przestrzeni edukacyjnej. **Nauczyciel freblowski nie zapomina o tym, że sam był dzieckiem** (pielęgnuje swoje wewnętrzne dziecko, co pozwala mu nawiązać bezpieczne i szczerze relacje z wychowankami).

Poniżej umieszczam **inspiracje i propozycje zabaw opracowane zgodnie z założeniami pedagogiki freblowskiej.** Możesz je również **wykorzystać na potrzebę pracy zdalnej.** Zadania i zabawy mają na celu rozwijać dziecięcą wyobraźnię, kreatywność i podbudzać do samodzielnego działania.²

Zapoznaj się proszę z materiałem merytorycznym, który w tym tygodniu opracowały dla Was Agnieszka Cupiał-Jakubowska, Karolina Borkiewicz, Marta Lewko i Dorota Heldt, licencjonowane trenerki, które swoją codzienną pracę dydaktyczno-wychowawczą-opiekuńczą opierają o założenia pedagogiki freblowskiej.

Propozycje zabaw przeznaczone są dla dzieci w każdym wieku.

Życzymy dobrej zabawy.

Zespół koordynujący

Ogólnopolski Projekt Edukacyjny Świętujemy! Freblujemy!

¹ F. Froebel, The Education of Man, D. Appleton and Company, New York, 1908, s.7

² S. Kustos, Friedrich Froebel, Życie. Edukacja. Inspiracja, Froebel.pl, s. 65

Opracowała Agnieszka Cupiał-Jakubowska

Dzieci w wieku przedszkolnym bardzo chętnie biorą udział w zabawach, które zaspakajają potrzebę poznania dzięki własnym badaniom, a tym samym rozszerzają osobiste doświadczenia w zakresie fizyki. Zabawy mogą być podejmowane samodzielnie lub pod kierunkiem osoby dorosłej.

„Pedagodzy wymieniają cztery rodzaje zabaw badawczych:

- 1) Zabawy, w których dzieci interesują się ruchami ciał materialnych oraz warunkami, przyczynami, na skutek których ciała poruszają się lub pozostają w spoczynku. (...)
- 2) Zabawy, w których dzieci poznają zjawiska termodynamiki
- 3) Zabawy, w których dzieci poznają zjawiska z zakresu optyki i akustyki
- 4) Zabawy, w których dzieci poznają zjawiska elektryczności i magnetyzmu.”³

Propozycje zabaw badawczych

Cele zabaw:

- wykonywanie poleceń zgodnie z instrukcją
- poznanie właściwości magnesu za pomocą doświadczeń i obserwacji
- umiejętność wyciągania wniosków na podstawie własnych obserwacji
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- poznanie zjawiska magnetyzmu i elektryczności
- rozbudzanie zainteresowań zjawiskami fizycznymi

³ B. Bilewicz-Kuźnia, Dar zabawy Metodyka i propozycje zajęć z dziećmi wg zaożeń pedagogicznych Froebela, Lublin 2014, s. 191-208

➤ Aktywność 1

Co przyciąga magnes?

Co będzie potrzebne?:

- magnes,
- agrafkę,
- klucze,
- spinacz,
- pudełko po zapałkach,
- tążeczka plastikowa,
- słomka,
- balon,
- szklaną kuleczkę,

Opis zabawy:

Wyłóż wszystkie przedmioty na stolik, a następnie sprawdź, które „połączą” się z magnesem.

Wnioski:

Magnes przyciągnie metalowe przedmioty, ponieważ ma zdolność przyciągania przedmiotów o właściwościach magnetycznych, tzn. przedmiotów z żelaza, stali, niklu, kobaltu i chromu.

➤ Aktywność 2:

Co będzie potrzebne? :

- tekturowe pudełko,
- piasek,
- dwa magnesy

Opis zabawy:

Do tekturowego pudełka wsyp piasek, a następnie umieść jeden magnes w pudełku, a drugi pod pudełkiem. Przesuń magnes pod pudełkiem tworząc na piasku ciekawe wzory i napisy.

Wersja 2

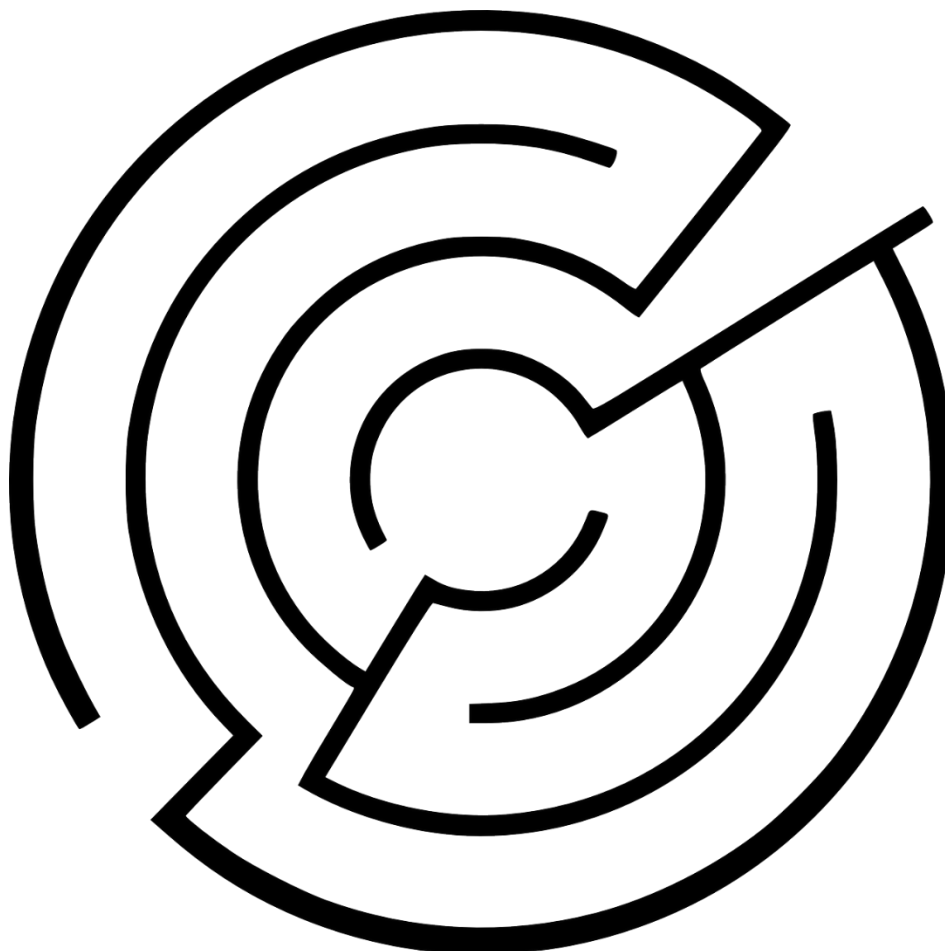
Co będzie potrzebne?:

- karta zabawowo-zadaniowa
- nożyczki,
- taśma klejąca,
- magnes,
- spinacz,

Opis zabawy:

Wytnij pszczołkę z karty zabawowo zadaniowej i przyklej ją do spinacza za pomocą taśmy. Na początku labiryntu narysuj kwiatek, a w środku ul. Umieść spinacz z przyklejona pszczołką na kwiatu, a następnie przyłóż magnes pod spodem kartki. Pomóż pszczołce zanieść nektar z kwiatka do ula powtarzając rymowanekę.

*Pszczółka ciężko dziś pracuje,
Bo wciąż nektar odnajduje,
Więc zaprowadź ją do ula
By cieszyła się matula.*

➤ Aktywność 3:

Woda i magnes

Co nam będzie potrzebne?:

- magnes,
- spinacz/agrafka,
- szklanka z wodą

Opis zabawy:

Do szklanki z wodą wkładamy spinacz/agrafkę, a następnie przykładamy magnes do zewnętrznej ścianki tam, gdzie leży metalowy przedmiot i poruszamy magnesem wzdłuż szklanki.

Wnioski:

Magnes przyciągnie metalowe przedmioty, które będą się za nim poruszały, ponieważ siła przyciągania magnesu działa również przez szkło i wodę.

➤ Aktywność 4:

Czy tylko magnes przyciąga?

Co nam będzie potrzebne?:

- kartka papieru,
- wełniany sweter,
- balon

Opis zabawy:

Porwij kartkę papieru na drobne kawałeczki, po czym nadmuchany balon potrzyj o wełniany sweter i szybko przyłóż go do papieru.

Wnioski:

Kawałki papieru przylgną do balona. W efekcie pocierania o wełnę balon naładował się elektrycznie i przyciąga kawałki papieru. Ten elektrostatyczny efekt znika, gdy tylko elektrony opuszczą balon. Gdy przedmiot naładowany elektrycznie trzymany jest przy innym przedmiocie, wówczas ładunki w jego cząsteczkach będą odpychane lub przyciągane, tzn. lekko się przesuną wobec siebie. Przedmiot naładowany ujemnie odpycha elektrony w papierze. Ponieważ teraz jest bliżej dodatnich ładunków, przyciąga lekkie kawałki papieru.

Opracowała Karolina Borkiewicz

Wg. F. Froebła dzieciństwem rządzi zasada: Tu i teraz. Dziecko uczy się w każdej chwili. Nie ma lepszych i gorszych momentów na gromadzenie doświadczeń. Dziecięca wolność w zakresie eksplorowania środowiska w toku zabawy powinna być przez dorosłych szczególnie wspomagana i promowana jako droga uczenia się dzieci. Jakość środowiska wewnętrznego (przedszkole wraz z jego pomieszczeniami) i zewnętrznego (ogród przedszkolny, okoliczne ekosystemy, miejsca wycieczek terenowych i dalsza przestrzeń rozwoju dziecka) wyznacza osobiste osiągnięcia rozwojowe każdego uczącego się dziecka. Na rozwój dziecka należy zatem patrzeć całościowo, rozwijając wszystkie jego aspekty w kontekście środowiska bliższego (wewnętrznego) i dalszego (zewnętrznego).⁴

Niezwykła przemiana

Cele zabaw:

- kształtowanie właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego
- wdrażanie do wnioskowania
- dostrzeganie i określanie zmian zachodzących w życiu motyli
- wzbogacanie słownika dziecka o nowe pojęcia
- poznanie i zasady symetrii
- stwarzanie sytuacji do zabaw plastycznych

⁴ S. Kustos, Friedrich Froebel, Życie. Edukacja, Inspiracja, Froebel.pl, Lublin 2020, s.31-32

➤ Aktywność 1

Freblowska inscenizacja wiersza Doroty Gellner „Gąsienica-tajemnica” .

„Gąsienica-tajemnica”

*Idzie ścieżką gąsienica,
Kolorowa tajemnica.
Krótkich nóżek mnóstwo ma
Jedna robi pa, pa, pa.
Do widzenia, do widzenia,
Czary mary, już mnie nie ma.
Nitką się owinę cała
I w kokonie będę spała.
Kokon się na wietrze chwieje,
Niby nic się już nie dzieje.
Gąsienica w środku śpi.
Zatrzasnęła wszystkie drzwi.
Aż tu nagle – patrzcie teraz,
Ktoś kokonu drzwi otwiera,
Macha na nas skrzydełkami,
Kto to jest – powiedzcie sami!*

autor zdj. K. Małek „Teatrzyki, Wielka Księga Inspiracji” Froebel.pl

Rozmowa kierowana w oparciu o treść utworu.

Zadajemy dzieciom pytania np. *Kto wystąpił w wierszy?, Jak przebiegła przemiana gąsienicy w motyla?*

➤ Aktywność 2

Kolorowy motylek

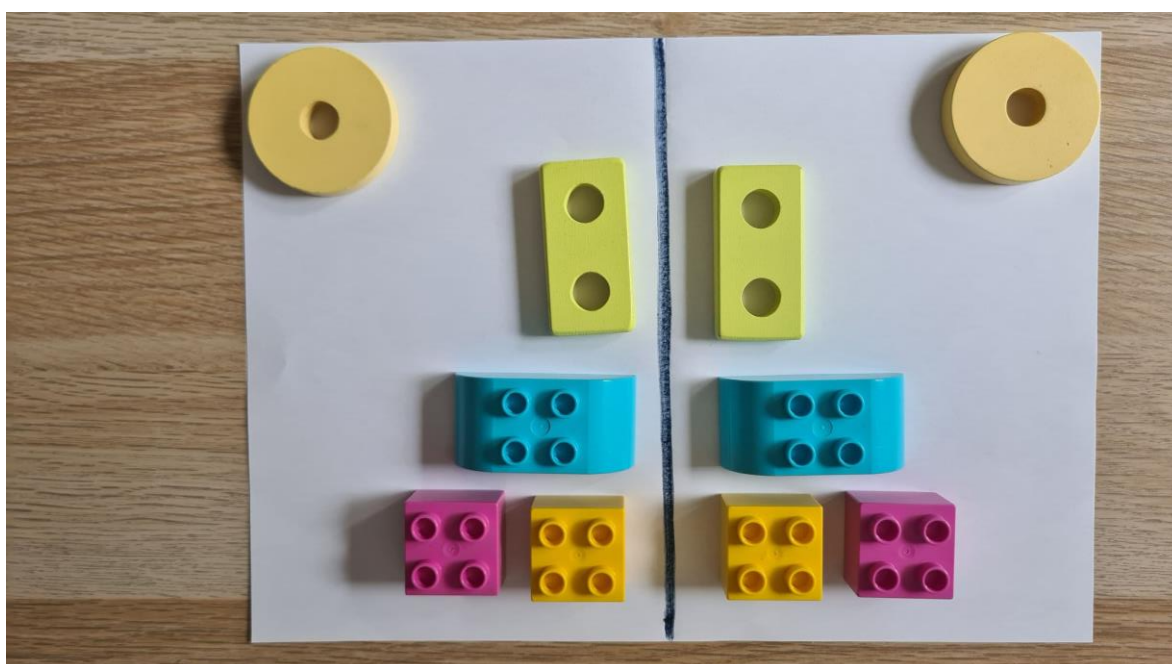
Wersja 1

Co nam będzie potrzebne?

- kartka papieru
- pisak
- klocki/freblowskie dary

Opis zabawy:

Dzieci otrzymują kartkę (bądź same składając kartkę na pół, aby uzyskać dwie równe części) która jest przedzielona linią na pół. Następnie układają symetrycznie po obu stronach takie same elementy np. klocki, samochodziki, kredki itp.

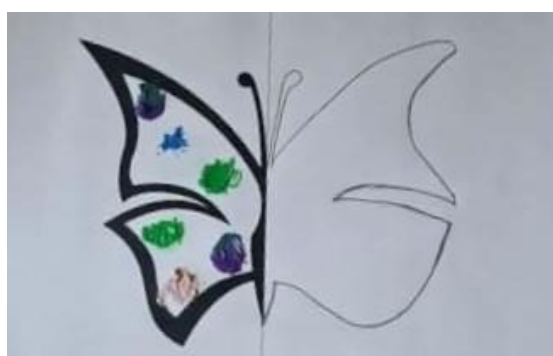
Wersja 2

Co nam będzie potrzebne?

- kartka papieru
- pisak
- farba

Opis zabawy:

Dzieci otrzymują kontur połowy motyla. Ich zadaniem jest dorysować jego drugą część, a następnie ozdabiają wybraną techniką: stemplowanie, dekalkomania (Dekalkomania – technika malarstwa automatycznego polegająca na rozczyszczeniu farby między dwiema warstwami materiału, np. papieru), malowanie farbami, wyklejanie kolorowym papierem itp.

ŚWIĘTUJEMY!
FREBLUJEMY!

OGÓLNOPOLSKI PROJEKT
EDUKACYJNY

Froebel.pl[®]
dar zabawy

OŚRODEK
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
im. Fryderyka Froebela

Opracowała Marta Lewko

„Mając na uwadze wszystkie dzieci, bez różnicy stanu i położenia towarzyskiego, zabawka winna być tania, dalej ma się ona odznaczać pewną trwałość, budowa jej musi powstrzymywać instynkt niszczyielski, zarazem jednak ma ona być podatną wobec zmian rozmaitych [...]”⁵ F. Froebel korzystając ze swoich obserwacji dziecięcych zabaw oraz doświadczenia zdobytego w szkole budownictwa, katedrze mineralogii i krystalografii, opracował i wykonał zestaw darów. Były to zabawki, materiał dydaktyczny stanowiący trzon aktywności dzieci i nauczycieli w przedszkolach freblowskich. DARY zostały stworzone z troski o prawidłowy rozwój dziecka, niosąc ze sobą radość i chęć odkrywania.

Wiosenne kwiaty

Cele zabaw:

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania i pytania o niezrudziałe fakty
- rozwijanie przyrodniczych zainteresowań
- wzbogacanie wiedzy na temat wiosennych kwiatów
- wdrażanie do wypowiedzania się na określony temat
- kształtowanie umiejętności skupienia uwagi i cierpliwości

⁵ J. Strzemska, M. Weryho, Wychowanie przedszkolne. Podręcznik dla wychowanków, Księgarnia Teodora Parnickiego, Warszawa 1895, s. 24

➤ Aktywność 1

Freblowski teatrzyk przy użyciu darów lub elementów z najbliższego otoczenia przygotowany na podstawie wiersza A. Łady – Grodzickiej „Wiosenne kwiaty”

„Wiosenne kwiaty”

Już kwiaty zakwitają

W lasach, ogrodach i na łąkach

- mówią o tym, że nadszedł

Czas wiosny i słonka.

Przyszły do nas kwiaty w gości

W swej wiosennej szacie,

Popatrzcie uważnie, może je poznacie?

Pierwszy to przebiśnieg biały.

Drugi – to stokrotka, kwiatek bardzo mały,

Trzeci jest jak złota łąka,

To kaczeniec cały w pąkach.

Czwarty to krokus fioletowy,

Piąty – tulipan purpurowy,

I szósty – to żonkil w żółtym kolorze,

Ten ostatni słoneczny kwiatek

Do wazonu włożę.

Rozmowa kierowana na podstawie wiersza:

- *Jaka pora roku nadchodzi?*
- *Ile było kwiatów?*
- *Jak się nazywały kwiatki?*
- *Jakie miały kolory?*

➤ Aktywność 2

Rosnące kwiatki- zabawa ruchowa

Co nam będzie potrzebne?

- obrazki kwiatów
- taśma dwustronna
- tamburyn lub nagranie muzyki

Opis zabawy:

Nauczyciel przygotowuje woreczek/pudełko w którym ukryte są obrazki kwiatów. Każdy uczestnik zabawy losuje jeden obrazek. Podaje nazwę kwiatka znajdującego się na nim. Możemy poprosić dzieci, aby podzieliły nazwy na sylaby, spróbowały wyodrębnić głoskę w nagłosie itp. Następnie nauczyciel „zamienia” dzieci w kwiaty przyczepiając im obrazek kwiatka do bluzki. Każdy po kolei mówi jakim jest kwiatkiem. Dzieci poruszają się w rytm tamburyna/muzyki z nagrania swobodnie po dywanie, na pauzę nauczyciel pokazuje kartonik , dzieci przyglądają się jaki wyrósł kwiatek pokazany przez wychowawcę, jeżeli są tym kwiatkiem to stoją nieruchomo, pozostałe dzieci – kwiatki kucają.

ŚWIĘTUJEMY!
FREBLUJEMY!

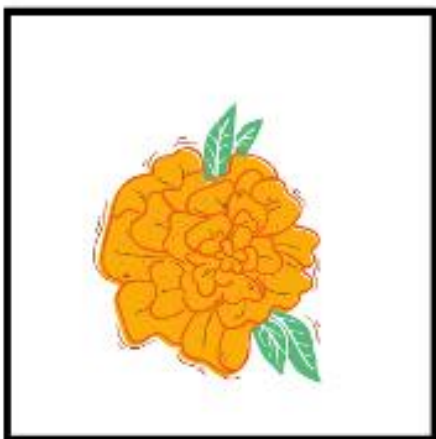
OGÓLNOPOLSKI PROJEKT
EDUKACYJNY

Froebel.pl[®]
dar zabawy

OŚRODEK
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
im. Fryderyka Froebela

➤ Aktywność 3

Kwieciste Układanki

Co nam będzie potrzebne?

- karty wg wzoru
- freblowskie dary
- dary natury
- guziki
- klamerki
- skrawki materiału
- nakrętki po napojach

Opis zabawy:

Z freblowskich darów, z materiałów, które masz w zasięgu ręki ułóż wiosennego kwiatka. Możesz posiłkować się wzorami zamieszczonymi poniżej.

ŚWIĘTUJEMY!
FREBLUJEMY!

OGÓLNOPOLSKI PROJEKT
EDUKACYJNY

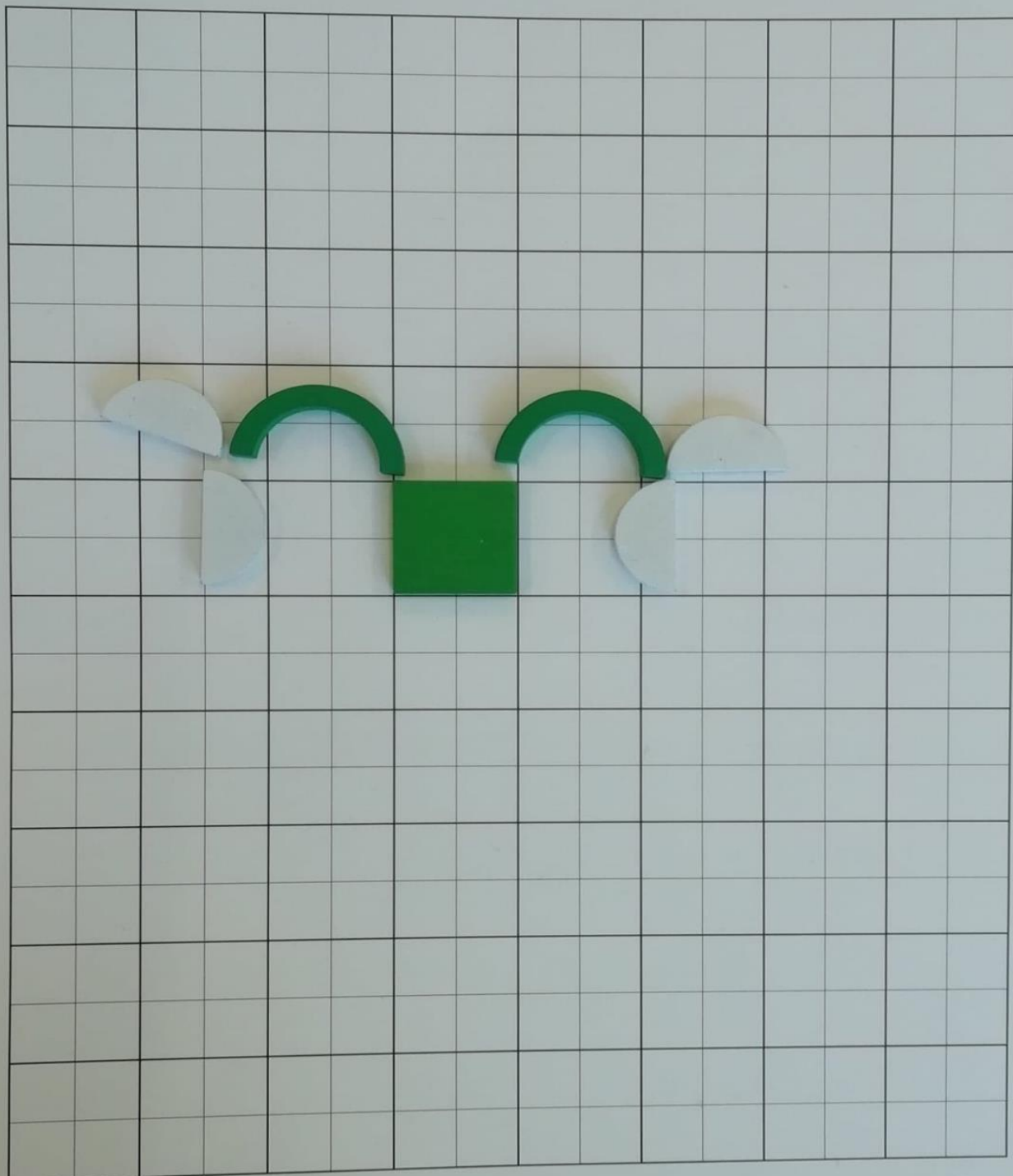
Froebel.pl[®]
dar zabawy

OŚRODEK
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
im. Fryderyka Froebela

Froebel.pl[®]
dar zabawy

ŚWIĘTUJEMY!
FREBLUJEMY!

OGÓLNOPOLSKI PROJEKT
EDUKACYJNY

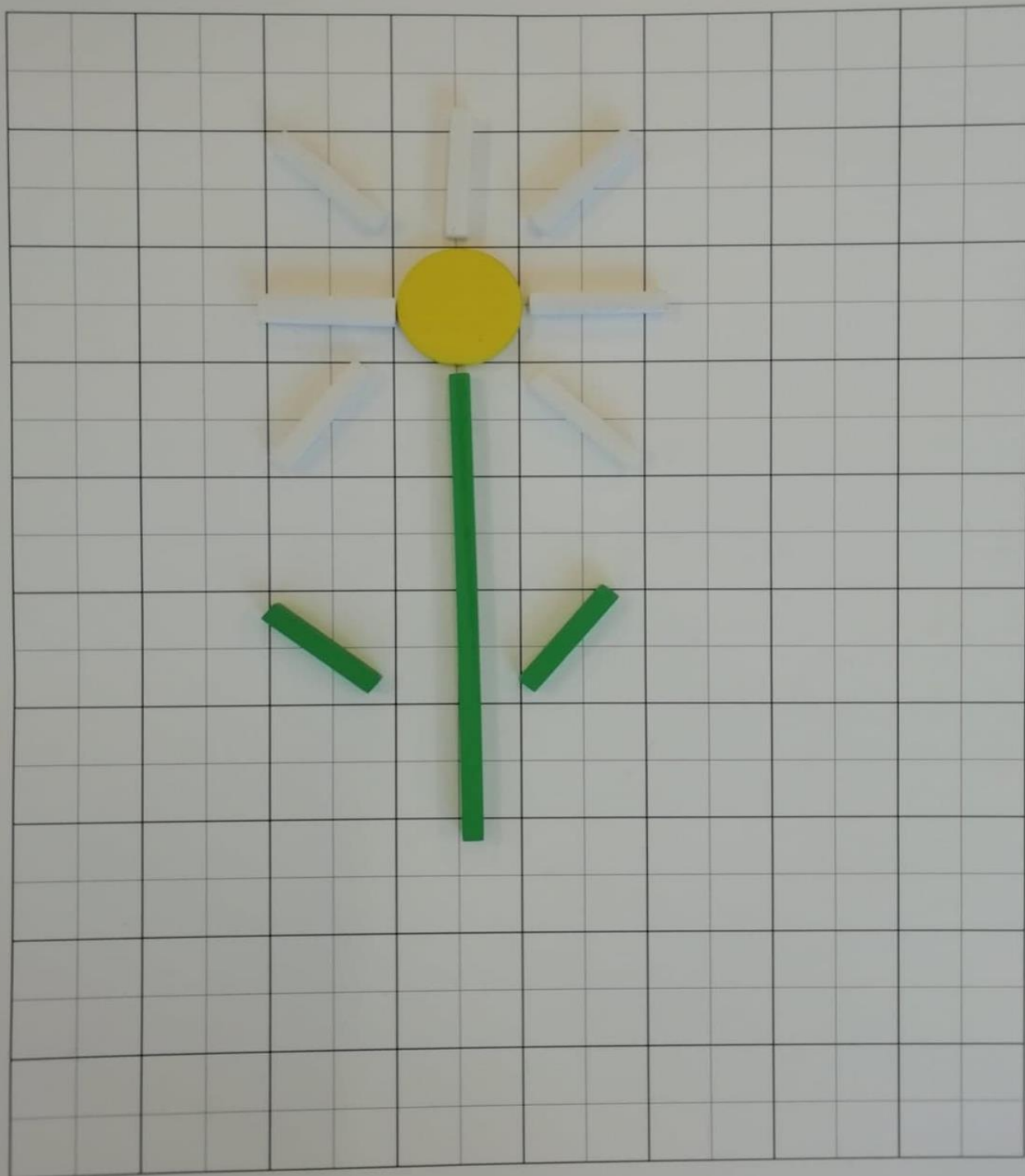
Froebel.pl[®]
dar zabawy

OŚRODEK
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
im. Fryderyka Froebela

Froebel.pl[®]
dar zabawy

ŚWIĘTUJEMY!
FREBLUJEMY!

OGÓLNOPOLSKI PROJEKT
EDUKACYJNY

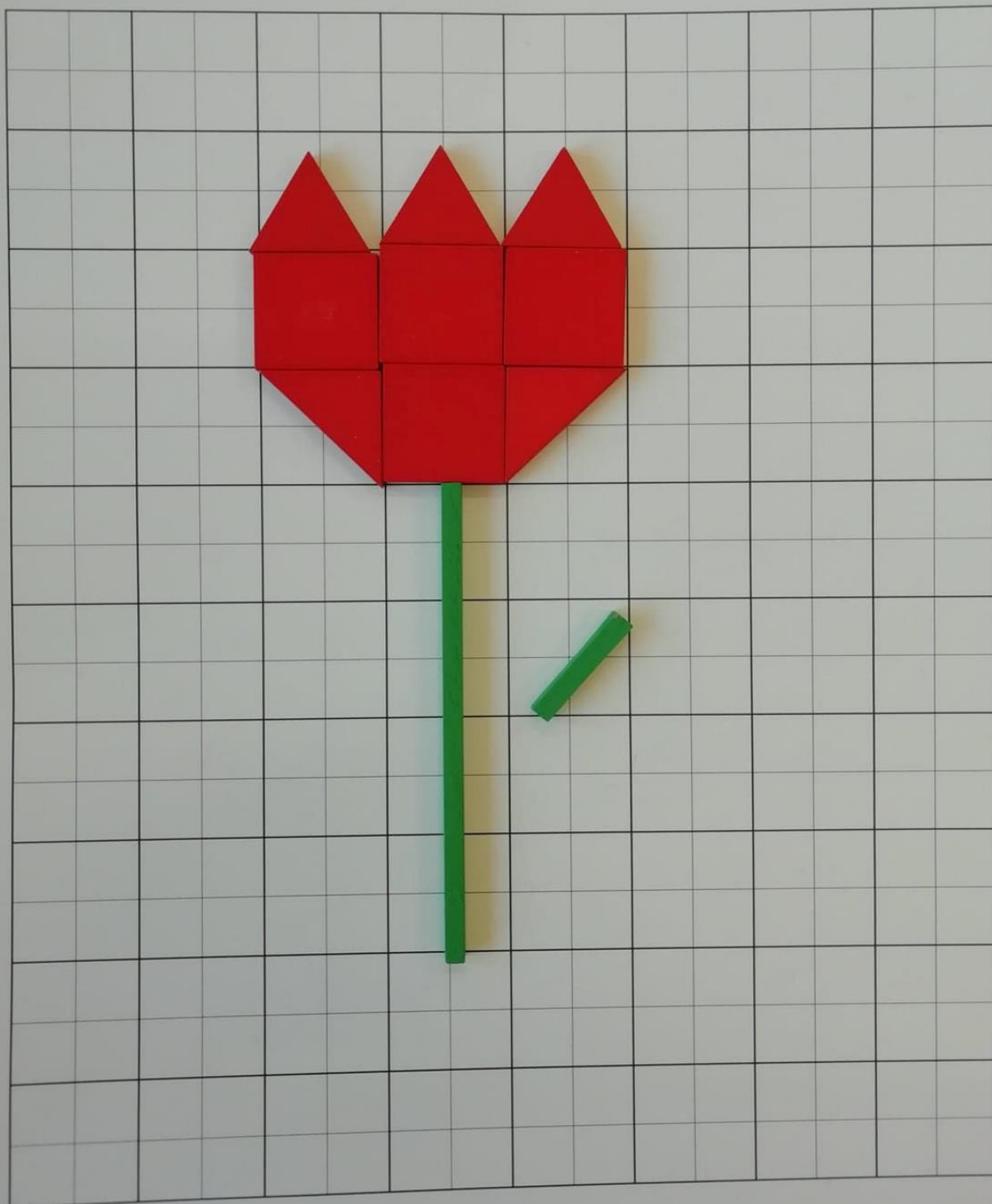
Froebel.pl[®]
dar zabawy

OŚRODEK
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
im. Fryderyka Froebela

Froebel.pl[®]
dar zabawy

ŚWIĘTUJEMY!
FREBLUJEMY!

OGÓLNOPOLSKI PROJEKT
EDUKACYJNY

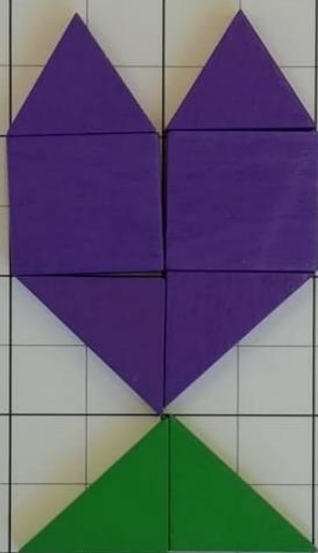
Froebel.pl[®]
dar zabawy

OŚRODEK
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
im. Fryderyka Froebela

Froebel.pl[®]
dar zabawy

Opracowała Dorota Held

Świętujemy Freblujemy !!!

A teraz zamknij oczy i posłuchaj ...

... Za parę dni nasz kolega, mały Fryderyk będzie obchodził urodziny. Zapewne tak jak Ty, bardzo cieszy się na nie i już nie może się ich doczekać. Pragnąłby, aby jego urodziny były wyjątkowym wydarzeniem. Rozpoczął już przygotowania do ich świętowania, ale potrzebuje Twojej pomocy. Czy może na Ciebie liczyć? Pomożesz mu?

.....

Super!

Poniżej lista rzeczy, które jeszcze musimy przygotować, co wybierzesz dla siebie ?

➤ Aktywność 1

Fryderyk zrobił listę gości. Wśród zaproszonych znalazły się figury z daru 7: klocek w kształcie trójkąta, kwadratu, półkole i koła. Wszyscy siądą przy długim stole (wieczku pudełka z daru 1.1). Posadźcie gości, pamiętając o tym, by wszyscy siedzieli obok siebie w następującym porządku:

- pierwszy zawsze siada klocek w kształcie trójkąta,
- klocek w kształcie kwadratu nie lubi siedzieć obok koła, bo mówi, że ten się rozpycha,
- klocek w kształcie koła lubi natomiast siedzieć obok tego w kształcie półkole,
- klocek w kształcie trójkąta siedzi najdalej klocka w kształcie kwadratu.

✓ Sprawdźcie, ile gości zmieści się przy stole.

➤ Aktywność 2

Fryderyk chciałby udekorować swoją salę urodzinowa girlandą. Pomóżcie mu ją przygotować wykorzystując szary sznurek pakowy i dary. Możecie ją stworzyć na kartce papieru lub dywanie. A może zawieszicie ją w sali?

➤ Aktywność 3

Fryderyk marzy o dużym piętrowym torcie, którym mógłby poczęstować wszystkich swoich gości. Pamiętaj, że było ich dużo! Stwórz duży przestrzenny tort wykorzystując do tego celu dary i różnorodne materiały.

➤ Aktywność 4

Fryderyk bardzo lubi rymowanki i śpiewanki. Ułóżcie dla niego rymowane życzenia lub piosenkę na melodię tygodniowej powitanki. Na pewno będzie mu bardzo miło.

➤ Aktywność 5

Pora na prezent. Jak myślicie, co Waszym zdaniem spodoba się Fryderykowi? Z czego się ucieszy? Porozmawiajcie o tym wspólnie, a następnie wykonajcie prezent według własnego pomysłu.

